

Varování před špatnou učebnicí vlastivědy pro malé čínské děti

Milada Hábová a kol., *Čeština pro čínské děti: Česká republika*, Čínský institut Praha

Před časem se mi při tlumočení čínským rodičům na jedné pražské základní škole dostala do ruky výše uvedená učebnice o České republice pro žáky základních škol čínské národnosti. Výchovná poradkyně školy zprvu projevovala radost z toho, že konečně vzniklo něco, co pomáhá překonávat nesmírnou jazykovou bariéru mezi českými učiteli a malými Číňany. Výtisk mi vedení školy darovalo k prozkoumání.

Když jsem tuto učebnici doma otevřel, dostavilo se však velké rozčarování a uvědomil jsem si, že problémy této učebnice jsou natolik závažné, že považuji za nutné, aby o tom učitelé, kteří ji chtějí používat, věděli.

Učebnice v čínských textech bohužel obsahuje velké množství naprostých nesmyslů či gramatických chyb, výjimečně se objevují faktické chyby i v textech českých.

Namátkou zde uvedu několik příkladů, aby si uživatelé učebnice mohli udělat obrázek o povaze chyb. Nesprávně je už i samotný čínský název knihy, znamená „Čínští studenti češtiny“, nikoli „Čeština pro čínské děti“. Použitý výraz pro státní vlajku na str. 7 znamená „vlajku kraje, oblasti nebo spolkového státu“. Tímto způsobem by bylo možné označit vlajku například státu Texasu v USA, Středočeského kraje, zkratka oblasti nějakého státu a nikoliv útvaru, jako je Česká republika, nebo Čína. Autorka pravděpodobně při vyhledávání čínského výrazu na internetu použila ve vyhledávači nesprávný anglický výraz „state flag“ místo „national flag“. Dalším nesmyslem na té samé stránce je výraz „Česko (v tělesném orgánu) srdci Evropy“.

Dalším zcela nesprávným a zavádějícím výrazem je například překlad spojení „poslanecká sněmovna“ jako „lidový zástupce“ na str. 13. Místo textu „předseda Evropské komise José Barroso“ zde má autorka pouze výraz „Evropská komise“. „Slovensko“ se překládá stejně jako „Slovácko“.

Největším poměrem chyb na jedné stránce pravděpodobně vyniká strana 19 věnovaná národům, které žijí mezi námi, z deseti výrazů jsou zde čtyři zcela špatně. Někde místo příslušníků národa (Ukrajinci, Slováci, Rusové) autorka napsala jen název země (Ukrajina, Slovensko, Rusko). U Bulharů použila tak nesmyslné seskupení znaků, že žák jejich zemi v čínském atlase najde jen stěží, přestože na str. 6 má název této země správně.

Chyby jsou téměř na každé stránce, od těch čistě gramatických, z nichž některé naštěstí ještě tolik neruší při porozumění textu, až po ty nejkřiklavější, jejichž část jsem uvedl výše.

Bohužel to ještě není vše, co snižuje hodnotu této učebnice. Autorka také navíc zbytečně na některých místech, jako např. na str. 6, zcela nesystematicky občas používá tradiční nezjednodušené písmo, dnes užívané především na Taiwanu a v Hongkongu, které srozumitelnost textů pro děti z ČLR výrazně snižuje.

Fonetické přepisy názvů českých reálií jsou bohužel také nesystematické a občas zcela chybí. Takhle bych mohl o textu učebnice psát dál a dál.

Sporná je i grafická úprava učebnice, obrázky jsou postahované z internetu, jsou nízké kvality a často jsou rozpixelované.

Tato učebnice s největší pravděpodobností vznikla za pomoci Google Translatoru bez jakékoli jazykové úpravy a revize.

Jak se můžeme dozvědět na zadní stránce obálky, Milada Hábová již vydala několik učebnic této řady a připravuje spoustu dalších. Žádnou z dalších jejích učebnic jsem neviděl, jen bych zde rád upozornil na recenzi učebnice Milady Hábové *Moderní čínština moderní metodou*, vydané v nakladatelství LEDA. Recenzi uveřejnil kolega Mgr. Jan Chmelařík v časopise Česko-čínské společnosti Fénix 1/2011 (toto číslo by mělo být k nahlédnutí na

stránkách společnosti www.ccspol.net). Je zřejmé, že v učebnici vlastivědy České republiky, kterou jsem měl v ruce, se vyskytují některé problémy velmi podobného charakteru. Když se zde člověk dozví, že autorka pouze chodila asi 2 roky jednou týdně do večerního kursu čínštiny, je jasné, že si troufla na více, než jí její naprosto nejzákladnější znalosti umožňují.

Je tristní, že autorka na podobně diletantskou práci dostává granty od Ministerstva školství, zatímco precizní práce v této oblasti musely vznikat na dobrovolnické bázi.

Pokud by učebnici vůbec někdo měl používat, tak pouze s vědomím těchto jejích nedostatků a čistě pouze jako doplňkový materiál. Stejně tak Google Translator a podobné internetové překladače, které se čínské děti na některých našich základních školách učí používat, je nutné používat s vědomím, že překládá stroj. Pro jiné předměty mohou čínským žákům a jejich českým učitelům doporučit slovníčky slovní zásoby několika předmětů ZŠ (vlastivěda zde bohužel není, jen čeština, humanitní vědy, fyzika, chemie, matematika a přírodověda), které lze nalézt na stránkách www.inkluzivniskola.cz.

Mgr. Václav Laifr

autor vystudoval sinologii a již mnoho let se zabývá tlumočením a překlady z a do čínského jazyka a výukou čínštiny